

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Qui metus sit justus cadens in constantem virum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

causa, eligit, esto, metu illo non urgente, nequaquam
 2. Quid si tantus exaceret metus, ut turbaretur
 metus, ac tolleretur deliberatio, certum est non fore
 voluntarium, nisi involuntarium, ut in simili vidimus §
 1. n. 4.
 Monco disputationem hic esse de gestis casualiter ex
 meto, nam facta comitante cum illo, adulterius, v.g.
 suscepta à muliere cum metu instantis infamiae, vel
 proposita, sunt ex omni parte voluntaria, quia sunt à co-
 gnoscendo figuri, ut supponimus, nullo extrinseco co-
 gnoscendo, cum propensione voluntatis, secus omnia pecca-
 ta, quae certe committuntur, comitante metu vehemēti
 voluntaria non essent.

Quis metu si iustus cadens in constantem virum

1. Duplex est Metus. Gravis alter, quem etiam ius-
 tum, probabilem, cadentem in constantem virum ap-
 pellamus. Alter levis, qui vocatur etiam iniustus, im-
 probabilis, non cadens in constantem virum.

2. Item censetur Metus prioris generis, qui à gravi
 meto inducitur, quique solent esse sequentes: Metus
 corporalis, gravis cruciatus corporis, mutila-
 tionis alicujus membri, infamiae nobilitis sive juris,
 sive facti. Metus appetendae virginitatis vel patiendi
 violentam copulam, amittendi omnia bona temporalia,
 vel notabilem eorum partem, amittendi propriam sta-
 tum, amittendi honorem & similia. Ita Sanchez lib. 4.
 de marit. d. 2. Castro P. tom. 1. r. 2. d. 1. p. 7. & alii. Ratio
 probans hos esse timores graves, qui vel ipsos pruden-
 tes viros concutiant, est, quia haec mala nisi ex aliquo ca-
 pite mox explicando, diminuantur, gravia esse, & me-
 tu timenda ipsi caeci vident.

3. Hic item pertinet Metus excommunicationis in-
 iusta: iniusta, inquam, non verò iusta, siquidem iusta
 ferunt, ut homo respiciat à pertinacia, & à culpa, quod
 cum is facile possit praestare, obediendo pretenur praes-
 tare: nisi faxis, sibi imputet. At iniusta, licet coram Deo
 nequaquam liget, tamen, quia ligat in foro externo, ti-
 menda est; nam cogitur sic excommunicatus, (ut vitet
 scandalum) abstinere à Sacramentis, divinis officiis, si-
 deliisque participatione, à quibus abstinere, malum est
 non contemnendum. Vide quae dicant §. 7. de timore iuste
 iniusto.

4. Dixi (nisi ex aliquo capite diminuantur) nam ad
 cognoscendum, an metus sit gravis, non solum expedi-
 magnitudo ipsius mali debet, quod haecenus fecimus,
 verum etiam qualitas personae, tum ejus quae inferri, tum
 ejus quae patitur metum; adde & modum, & similia
 adjuncta, sub quibus ejusmodi metus incutitur, ita de
 Lugo r. 2. de just. d. 2. sect. 7. n. 33. Si enim puer, x. g. vel
 femina inermis cordato homini mortem comminaretur,
 non illud inducet metum cadentem in constantem vi-
 rum, quod gravem enim metum oportet, ut qui timorem in-
 fert, ejus sit conditio, ut ei nequeat facile resisti: Vel
 certe si alias possit, sunt tamen eae circumstantiae, ut hic,
 & nunc non possit: Ut si, e. g. essem funibus astrictus,
 & puer nudo gladio mortem mihi minaretur.

5. Etiam si similia non sit solito facere, si tamen se-
 ribus mala gravia minetur, satis esse ad inducendum me-
 tum gravem existimo; siquidem qui agnus fuit, potuit
 quae prava est hominis propositio) repente in leonem verti.

6. Rursum id, quod femina vel puero causa est suffi-
 cians iusti metus, non erit generaliter viro, cum puella,
 puerique facilius timeant, quam viri, qui majori pruden-
 tia rerum metuentiarum momenta perpendunt.

7. Metus reverentialis Superiori debentis tum de-
 mum mihi videtur gravis, quando est conjunctus cum
 rationabili timore, ne superior, vel rigidus, vel male tra-
 cter subditum, ita Castro P. l. c. n. 6. id enim rationa-
 biliter conturbat hominem vel constantem: Alias, solus
 pudor, & erubescencia, quam pati subditus praveat,
 ut Superiori contradicat, non videtur nisi levis, & qui
 vinci possit, & debeat.

9. Sedas importunas preces, hoc est, instantissimas,
 & saepius incoactas cadere in virum constantem, easque
 merito timeri à viro gravi, affirmat Pontius lib. 4. mar.
 cap. 3. n. 17. negat Sanchez lib. 4. mar. d. 7. n. 7.

10. Denique, nota duo. Primum, metum non solum
 cadere in constantem virum, quando praedicta mala ti-
 metur in persona propria, sed etiam quando in filiis,
 uxore, parentibus, consanguineis, amicis, in iis sci-
 licet omnibus, quorum bona, vel mala ad personam
 propriam pertinere judicantur: ita idem ibid. n. 12. Secun-
 do, metus praedictos aliquando iuste alicui incuti posse,
 ut si incertum minetur Judex reo convicto: iniuste ali-
 quando, ut si mortem latro comminetur innocenti viato-
 ri; Diversos effectus hi diversi metus pariunt, ut ex di-
 gendis patebit.

Quid oportet metu gravi iniuste incussus in
 contractibus.

11. Quaestio celebris est, an contractus ex metu
 cadente in constantem virum celebrati sint, validi: posse
 enim à Judice propter bonum publicum & invalidos de-
 clarari, omnes fatemur: Ita Doctor. cit. Juvat autem per-
 maxime id noscere nam ex testamento, v. g. in favorem
 meum extorto per metum iniustum, ego haeres ero, si
 illud sit validum, esto post sententiam contra me feren-
 dam, amissurus sim hereditatem: at si non est validum,
 ne ante sententiam quidem, haeres ero. Eodem modo si
 per similem metum mihi aliquid elargiaris, solvas, ven-
 das, ego fiam illius dominus, si hi contractus sint vali-
 di, secus apud te dominium de jure remanebit.

12. Adverte autem nos hic de metu gravi iniuste
 incusso ad extorquendum ipsum contractum loqui, se-
 cus omnes fatentur contractum esse validum, vide Sanch.
 lib. 4. in dec. c. 3. n. 4. Et lib. 2. c. 17. n. 40. Si quis, v. g. ob
 timorem mortis ab inimico suo inferenda eligeret sua
 praedia mihi vendere, ut expediret à patria discederet,
 mortemque vitaret, valida erit venditio, quia timor ab
 inimico illatus cum non fuerit directus ad extorquen-
 dam venditionem, venditionem inficere non potest, idem
 esse in matrimonio, Sanchez lib. 1. de mar. d. 12. idem in
 votis, recte docet Th. Sanchez lib. 4. in Dec. c. 3. n. 4. ali-
 que. Ut si quis, v. g. te iniuste occidere minetur, nisi illi
 tua praedia vendas, tunc enim verò quaestio est, an si ven-
 das, valide vendas.

13. Jam verò idem Sanch. de mar. lib. 4. d. 8. ali-
 que, quibus adde Castro P. r. 1. r. 2. d. 1. p. 8. n. 4. Joan. de Lugo
 tom. 2. de just. d. 22. sect. 6. à n. 73. plurimique docent
 contractus celebratos hoc metu iniuste incusso ad eos
 extorquendos jure naturae esse validos, & consequenter
 per illos transferri dominium, posse tamen à Judice nul-
 los, invalidosque declarari, celebratos intellige cum
 vero consensu, sed metuculoso; si enim verum consen-
 sum removeas, tunc sine dubitatione contractus invali-
 dus est, ex defectu consensus, qui est de contractus essen-
 tia. Excipit tamen idem Sanchez Matrimonium, dotis
 promissionem, vel dationem, promissionem, vel traditio-
 nem bonorum Ecclesiae, & denique votum Deo factum;
 haec enim extorta per dictum metum saltem propter de-
 clarationem factam ab Ecclesia, nulla prorsus sunt, &
 irrita. Ratio praecipua praedictae validitatis est, quia,
 non obstante injuria allata per metum, jam adest iustus
 titulus dati, & accepti, promissi, venditi, &c. verè
 enim datum, acceptum, promissum, venditum est, &c.
 adest item voluntarius consensus, quia metus, ut supra
 n. 1. vidimus, voluntarium absolute non tollit. Adest ergo
 totum illud, quod essentialiter requiritur ad rationem
 validi contractus. Adde Baptismum receptum ex dicto
 metu validum esse, ut item caetera Sacramenta, excepto
 matrimonio, cur igitur non sic contractus?

14. Verum Molina, Rebell. Val. aliique apud Onate
 r. 1. de contractibus, tr. 1. d. 3. sect. 13. num. 135. docent esse
 jure naturae invalidos, hoc est, nullam ex iis oriri obli-
 gationem, & consequenter per illos non transferri domi-
 nium